

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Sayı: 48335108.610.01/225274
Konu: Soru Önergesi (7/15435)

25.11.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.07.2017 tarihli ve 111608 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Antalya Milletvekili Niyazi Nefi KARA'nın, Düden ve Kurşunlu şelalelerinin kurduğuna dair tespitlere ve sebeplerinin araştırılmasına ilişkin, 7/15435 esas numaralı yazılı soru önergesi, Bakanlığımca incelenmiş olup, cevabi yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EK:
Cevabi Yazı (.3 sayfa)

ANTALYA MİLLETVEKİLİ NİYAZİ NEFİ KARA’NIN
7/15435 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI’NIN CEVABI

SORU 1. *Düden ve Kurşunlu Şelalelerinin kurduğuna dair ilgili kurumlarca tespit edilen raporlar var mıdır? Bu raporlar kimler tarafından hangi tarihte hazırlanmıştır?*

SORU 2. *Şelalelerin kurmasına dair yapılan tespitlerin ardından alınan önlemler nelerdir? Önlemlerin yeterli miktarda alınıp alınmadığı kimler tarafından denetlenmiştir?*

SORU 3. *Kurşunlu Şelalesi üzerindeki 3 bine yakın kaçak sondaj hangi tarihte hangi makamların incelemeleri neticesinde saptanmıştır? Bu incelemeler neticesinde hangi önlemlerin alınması benimsenmiştir? Önlemlerin ne kadarı hayata geçirilmiştir?*

SORU 4. *Düden ve Kurşunlu Şelalelerindeki suyun tarım arazilerinin sulanmasında kullanılması nedeniyle yaşanan su kaybı konusunda yapılması planlanan eylem planı nedir? Tarım arazilerinin sulanması konusunda hangi alternatif önlemler değerlendirilmektedir?*

SORU 5. *2017 yılında önerenin verildiği tarihe kadar bölgeye düşen yağış miktarı nedir? Son 5 yıllık dönemle kıyaslandığı zaman yağış miktarındaki değişim/düşüş oranları nedir?*

SORU 6. *Antalya Büyükşehir Belediyesine ait ASAT ve ANSET tarafından karşılanacağı belirlenen devir daim sisteminin maliyeti nedir? Bu sistemin ne zamana hayata geçirilmesi planlanmaktadır?*

SORU 7. *Şelaleler üzerinde kurulan HES’ler için verilen izin tarihleri nedir? Bu HES’lerin yapımı için onay veren kurumlar ve görüşü alınan kurum ve kuruluşlar nelerdir?*

SORU 8. *Şelaleler üzerinde kurulan HES’lere aktarılan su miktarları HES’lerin yapıldığı tarihten itibaren yıllar bazında nedir?*

SORU 9. *Şelalelerden sulama amacıyla tarım arazilerine aktarılan su miktarları yıllar itibarıyla nedir?*

SORU 10. *Şelalelerin kesilen suyu nedeniyle bölgede çevreye ve doğal yaşama verilen zararlar konusunda bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılan bu çalışma/araştırma hangi kurum ve kuruluşların temsilcilerinin yer aldığı bir heyet tarafından incelenmiştir?*

SORU 11. *DSİ tarafından yapılan su kesintisi hakkında ilgili kurum ve kuruluşlara bildirim yapılmış mıdır? Yapılmış ise bildirim tarihi nedir?*

SORU 12. *DSİ’nin gelecekte yaşanabilecek su miktarı azalmasına karşı aldığı tedbirler nelerdir?*

SORU 13. *Sulama ve HES’lere aktarılan suyun bilimsel ve modern çözümlerle giderilmesi konusunda yapılan çalışmalar nelerdir? Bu çalışmalara hangi kurum, kuruluş ve STK’ların temsilcileri katılmaktadır?*

CEVAP 1-13. Geçmişte Düden Şelalesinde kurak dönemlerin yaşandığı bilinmektedir. Ancak konu ile alakalı olarak Bakanlığımızca hazırlanmış herhangi bir rapor bulunmamaktadır.

Kurşunlu Şelalesinde yaşanan kuraklıkla alakalı 2014 yılında DSİ 13. Bölge (Antalya) Müdürlüğü Orman Bölge Müdürlüğü ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğüne yerinde inceleme ve tespitler yapılmıştır. Kurşunlu Şelalesini besleyecek kaynaklar araştırılmış ve yapım aşamasında bulunan Antalya Serik Küçük Aksu Barajından Kurşunlu Şelalesine su aktarılması planlanarak, DSİ 13. Bölge (Antalya) Müdürlüğü yatırım programına alınmıştır. Takviye projesine yönelik kati proje çalışmaları devam etmektedir.

Geçmiş yıllarda yaşanan kuraklık dönemlerinde Düden Şelalesi için kuyular açılıp pompaj yardımıyla su aktarımı yapılmıştır. Kurşunlu Şelalesi için yapım aşamasında bulunan, Antalya Serik Küçük Aksu Barajından Kurşunlu Şelalesine kritik kurak aylar olan Haziran-Ekim periyodunda, ortalama 0,120 m³/s suyun günde 12 saat süreyle takviye olarak aktarılması planlanmıştır. Küçük Aksu Barajı ayar vana odasından bırakılacak bir branşman ile alınacak olan su, kapalı sistem iletim hattı ile Kurşunlu Şelalesine takviye edilecektir.

Kurşunlu Şelalesi üzerinde Bakanlığınca yapılmış kaçak sondaj tespiti bulunmamaktadır. Kurşunlu Şelalesi üstündeki Kurşunlu Mahallesi ve civarı yeraltı suyu kullanımı tahsislerine açık alan olup, DSİ 13. Bölge (Antalya) Müdürlüğüne başvurularak sondaj kuyusu açma izni almış 270 adet derin sondaj kuyusu bulunmaktadır. Kaçak açılan sondaj kuyuları ile ilgili Bölge Müdürlüğüne yapılan ihbarlar gününde değerlendirilerek, kaçak sondaj kuyuları için 167 Sayılı Yeraltısuları Hakkında Kanununun 18 inci Maddesi uygulanmaktadır.

Düden Şelalesinin giriş kapısı yanındaki alana Antalya Büyükşehir Belediyesi ASAT Genel Müdürlüğü tarafından 2 adet derin sondaj kuyusu açılmış olup, açılan kuyulardan çıkarılan suyun kanala akıtılması suretiyle Düden Şelalesi canlandırılmıştır. Kurşunlu Şelalesi için kısa vadede sondaj açılarak kuraklığın giderilmesi çözümü düşünülmekte, uzun vadede Antalya Serik Küçük Aksu Barajından Kurşunlu Şelalesine Su Takviyesi projesi üzerinde çalışılmaktadır.

Antalya İlimizde uzun yıllar ortalamasına göre yağışlarda 1 Ekim 2015-30 Eylül 2016 tarihlerinde % 35, 1 Ekim 2016-30 Haziran 2017 tarihlerinde ise %24 azalma gerçekleşmiştir. Üst üste 2 yıl yaşanan % 35 ve % 24 oranlarındaki azalmalar sebebiyle ciddi kuraklık yaşanmıştır.

Antalya Büyükşehir Belediyesine ait ASAT ve ANSET tarafından karşılanacağı belirlenen devir daim sisteminin maliyeti Bakanlığınca bilinmemektedir. Sistem 21.07.2017 tarihi itibarıyla hayata geçirilmiştir.

Düden Şelalesi ve Kırkgöz kaynaklarından beslendiği ifade edilerek bilgi talep edilen HES'lerden, Kepez I HES 1961 yılında, Kepez II HES 1986 yılında işletmeye alınmış olup, halen EÜAŞ tarafından işletilmektedir. Anılan HES'ler 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında gerçekleştirilmediği için HES'lerin geliştirilme ve işletme süreçleri ile ilgili Bakanlığında herhangi bir bilgi ve belge bulunmamaktadır. Kurşunlu Şelalesini besleyen kaynaklar üzerinde ise herhangi bir HES bulunmamaktadır.

Şelalelerden tarım arazilerine su aktarılmamaktadır. Bakanlığım tarafından su kesintisi yapılmamıştır. Yaşanan kurak periyot sebebiyle sulama tesislerini devralan örgütlere (Antalya Büyükşehir Belediyesi, ASAT, HES İşletmeleri, Sulama Birlikleri ve Su Ürünleri İşletmeleri) 2017 yılı Mayıs içerisinde gerekli uyarı ve bilgilendirme yazıları yazılmıştır.

Bakanlığım tarafından geliştirilen çözüm önerileri ve projeler gerekli teknik ve bilimsel çalışmalara dayanmaktadır.

T,C,
Orman ve Su İşleri Bakanlığı
Meteoroloji Genel Müdürlüğü

İstasyon Adı/No: ANTALYA BÖLGE/17302

Aylık Toplam Yağış miktarı (OMGI Manuel) (mm.)

Yıl/Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	7 aylık Toplam Yağış	Ortalamaya göre Durumu	Değerlendirme
2012	275,5	136,4	49,5	43,6	45,0	19,3							569,3	117,1	%17 fazla
2013	353,3	130,1	17,0	121,9	55,7	0,0							678,0	139,5	%39.5 fazla
2014	203,4	34,7	230,5	31,3	88,1	6,2	0,2						594,4	122,3	%22.3 fazla
2016	85,0	67,4	54,4	14,6	25,9	23,4	1,1						271,8	55,9	%44,1 az
2017	132,8	4,4	84,0	54,0	38,4	3,3	0,4						317,3	65,3	%34.7 az

Not: son beş yıllık ilk 7 ay toplam yağışa bakıldığında 2016 yılında %45 ve 2017 yılında %35 yağış miktarında azalma olduğu görülmektedir.

Son 5 yıllık ortalama 486,2

İstasyon Adı/No: ANTALYA HAVALİMANI/17300

Aylık Toplam Yağış miktarı (OMGI Manuel) (mm.)

Yıl/Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	7 aylık Toplam Yağış	Ortalamaya göre Durumu	Değerlendirme
2012	169,6	139,8	76,2	49,6	44,0	31,4							510,6	108,5	%8.5 fazla
2013	209,0	80,2	26,8	66,4	60,4	1,6	0,0						444,4	94,4	%5.6 az
2014	225,6	70,6	216,4	38,6	44,0	2,0	1,8						599,0	127,3	%27.3 fazla
2016	151,8	53,8	93,5	58,0	22,8	12,6	0,0						392,5	83,4	%16.6 az
2017	140,8	9,8	114,0	45,6	95,4	0,8							406,4	86,4	%13.6 az

Not: son beş yıllık ilk 7 ay toplam yağışa bakıldığında 2016 yılında %17 ve 2017 yılında %14 yağış miktarında azalma olduğu görülmektedir.

Son 5 yıllık ortalama 470,6

İstasyon Adı/No: MANAVGAT/17954

Aylık Toplam Yağış miktarı (OMGI Manuel) (mm.)

Yıl/Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	7 aylık Toplam Yağış	Ortalamaya göre Durumu	Değerlendirme
2012	410,6	200,6	143,8	48,0	41,4	2,0	0,0						846,4	153,2	%53.1 fazla
2013	329,6	201,0	22,6	96,6	26,4	0,0	0,2						676,4	122,4	%22.4 fazla
2014	312,0	50,8	56,0	26,2	18,0	35,4	0,0						498,4	90,2	%9.5 az
2016	208,5	40,3	12,4	0,0	0,0	0,0	1,8						263,0	47,6	%52.4 az
2017	239,1	12,4	91,5	74,9	60,6	0,0	0,0						478,5	86,6	%13.4 az

Not: son beş yıllık ilk 7 ay toplam yağışa bakıldığında 2016 yılında %52 ve 2017 yılında %13 yağış miktarında azalma olduğu görülmektedir.

Son 5 yıllık ortalama 552,5